
JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Laboratóriumi hírek	
Beszámoló	
EARSS tovább- képzésről	445
Fertőző betegségek adatai	447
Aerobiológiai jelentés	450

Epidemiológiai Információs Hetilap

LABORATÓRIUMI HÍREK**BESZÁMOLÓ AZ EURÓPAI UNIÓ ANTIBIOTIKUM REZISZTENCIA SURVEILLANCE KÖZPONTJA ÁLTAL SZERVEZETT INFORMATIKAI TOVÁBBKÉPZÉSRŐL – HOLLANDIA, BILTHOVEN, 2001. SZEPTEMBER 13-15.**

Az Európai Unió Antibiotikum Surveillance Rendszerét (European Antibiotic Resistance Surveillance System – EARSS) irányító hollandiai központ három napos, a rezisztencia adatok gyűjtésével és feldolgozásával foglalkozó informatikai továbbképzést szervezett, amelyen az Országos Epidemiológiai Központ munkatársai is részt vettek. A továbbképzés megrendezésére a Hollandia népegészségügyi központjának számító bilthoveni közegészségügyi intézetben (National Institute of Public Health and the Environment) került sor 2001. szeptember 13-15. között.

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ a közelmúltban szervezte meg 20 ÁNTSZ laboratórium csatlakozását az Európai Unió Antibiotikum Surveillance Rendszeréhez. Az EARSS az Unió valamennyi tagállamából, valamint további kilenc, az Unióhoz rövid, vagy hosszabb távon csatlakozni kívánó országból gyűjt antibiotikum rezisztencia adatokat. A surveillance-ban résztvevő laboratóriumok száma országonként változó, ugyanakkor elvárás, hogy a közölt adatok az illető országra nézve nagyjából reprezentatívnak legyenek tekinthetők, ezért kívánatos minél több mikrobiológiai laboratórium részvétele. Magyarországon az ÁNTSZ laboratóriumok csatlakozása volt legkönnyebben megszervezhető, nemcsak az azonos országos szervezethez való tartozásuk miatt, hanem mindenekelőtt azért, mert mindannyian részt vesznek az OEK által idén márciusban elindított havi mikrobiológiai surveillance-ban, amelynek adatai közül könnyen kigyűjthetők az EARSS által kért rezisztencia eredmények. Az EARSS egyelőre csak néhány fontosabb kórokozóról - **Staphylococcus aureus, Streptococcus pneumoniae, Enterococcus, E.coli, Klebsiella** - gyűjt rezisztencia adatokat, amelyeket negyedévente kell a bilthoveni központba továbbítani. Az eredményeket leletek formájában kérik elküldeni, amelyeken a betegek neve természetesen csak kódolva szerepelhet. A rezisztencia értékeket egyelőre csak a fenti patogének invazív fertőzésből (vérből, liquorból) történt izolálása esetén kérik, de a rendszer a jövőben feltehetőleg bővülni fog mind a váladékok fajtáit, mind a speciesek számát illetően.

A Magyarországról elküldött ez évi rezisztencia adatok általában nem térnek el számottevően a más európai országokból származó értékektől. Ez alól részben kivételnek tekinthető a **Streptococcus pneumoniae**, amelynek magas penicillin rezisztenciája (29%) a dél-európai országok átlagának (15-35%) felel meg. (Megjegyezzük, hogy a penicillin rezisztens Streptococcus pneumoniae törzsek Dél- és Közép-Európában észlelt magas incidenciája éles ellentétben áll a skandináv országokban, Hollandiában és Németországban tapasztalható alacsony - 5% alatti - előfordulással.)

Bár sokak számára meglepőnek tűnhet, hogy az antibiotikum rezisztencia adatokat egyes fertőző betegségek előfordulásához hasonlóan nemzetközileg is figyelemmel kísérik, a két surveillance között egyértelmű párhuzam fedezhető fel. Az antibiotikumokra rezisztens baktériumok, a fertőző betegségek kórokozóihoz hasonlóan nem ismernek határokat; számos olyan polirezisztens baktérium klónt ismerünk (pl. egyes MRSA, penicillin, ill. makrolid rezisztens Streptococcus pneumoniae, ESBL termelő E.coli és Klebsiella klonok; DT104 fág típusú Salmonella Typhi-murium), amely egy bizonyos országban alakult ki, majd más államokban is elterjedt.

Bár az EARSS a rezisztencia surveillance végzéséhez nem nyújt anyagi támogatást, az adatszolgáltató laboratóriumok számára minden évben ingyen teszi lehetővé a részvételt egy jártassági körkísérletben. Az ez évi körkísérlet már folyamatban van: az ÁNTSZ valamennyi mikrobiológiai laboratóriuma hat, az angliai Colindale intézetből kapott, baktérium törzs antibiotikum rezisztencia vizsgálatát végzi el. A vizsgálat idén még csak kiegészíti az OEK körkísérletet, de jövőre a surveillance-hoz (és az OEK havi jelentő rendszeréhez) csatlakozó laboratóriumok ingyen hozzájuthatnak az EARSS körkísérlet anyagához, amely ezen laboratóriumok esetében, az OEK körkísérlet részét fogja képezni.

Szakmai szempontból örvendetes lenne, ha minél több laboratórium vállalná a csatlakozást a surveillance-hoz, valamint a jelentő rendszerhez, ugyanakkor ez biztosítaná számukra az EARSS jártassági körkísérletében való részvételt is.

A szeptember 13-15. között lezajlott informatikai továbbképzés során a résztvevők tájékoztatást kaptak a surveillance jelenlegi állásáról, a legfrissebb eredményekről és lehetőség nyílt a felmerülő problémák megbeszélésére. Ezenkívül, a résztvevő országok ingyen hozzájuthattak két, a WHO, ill. az EARSS szakemberei által kifejlesztett software-hez, amelyeket az informatikusok a gyakorlatban is kipróbálhattak.

A szakmai tájékoztató - többek között - az Unió közelmúltban megjelent antibiotikum politikával kapcsolatos állásfoglalásával is foglalkozott. A dokumentum kiemelt jelentőséget tulajdonít a valamennyi érintett szakmát képviselő nemzeti antibiotikum bizottságok működésének, valamint az antibiotikum rezisztencia és az antibiotikum fogyasztás együttes monitorozásának. A kérdés fontosságára tekintettel az antibiotikum rezisztencia európai szintű surveillance-ának megszervezését követően az Unió rövidesen az antibiotikum fogyasztás monitorozására is hasonló figyelő rendszer kiépítését tervezi.

**A tájékoztatást adta: dr. Füzi Miklós főosztályvezető főorvos - OEK Bakteriológiai, mikológiai, parazitológiai és tipizálási főosztály
dr. Végh Zsolt gyógyszerész, informatikus - OEK Bakteriológiai osztály**

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2001. október 1-7. közötti** időszakban bejelentett heveny fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

A gyakoribb **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül kevesebb **salmonellosist** és **dysenteria** megbetegedést jelentettek az előző hetinél, a **campylobacteriosis** esetek száma alig változott. A salmonellosis és a dysenteria járványügyi helyzete a korábbi évek hasonló időszakához viszonyítva is kedvezően alakult, azonban több campylobacteriosis fordult elő, mint a 2000. év azonos időszakában.

Az **enteritis infectiosa** bejelentések száma több mint egyötödével csökkent az előző hetihez viszonyítva, és alig tér el a 2000. év azonos időszakában regisztrálttól.

Kevesebb **hepatitis infectiosa** került a nyilvántartásba, mint az előző héten, a megbetegedések száma kb. egyharmada volt az 1995-99. évi mediánnak. A legtöbb esetet Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből és a fővárosból jelentették.

A légúti terjedésű fertőző betegségek közül a **varicella** megbetegedések száma közel kétszeresére nőtt, míg a **scarlatina** bejelentések száma alig tért el az előző hetitől. **Morbillit** és **rubeolát** nem jelentettek, mindössze négy **mumpsz** megbetegedés került a nyilvántartásba.

Több **idegrendszeri fertőző megbetegedésről** érkezett jelentés, mint az előző héten (2 meningitis purulenta, 6 meningitis serosa és 4 encephalitis infectiosa). A **serosus meningitisek** öt megyében jelentkeztek: két megbetegedést regisztráltak Jász-Nagykun-Szolnok megyében, míg Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén, Győr-Moson-Sopron, és Pest megyében egy-egy eset fordult elő.

A **Lyme-kór** bejelentések száma az előző hetihez képest közel felére csökkent. A legtöbb esetet Borsod-Abaúj-Zemplén megyében és Pest megyében diagnosztizálták.

A héten két **Creutzfeldt-Jakob betegség** gyanúját jelentették. Mindkét beteg meghalt, a neuropatológiai vizsgálatok folyamatban vannak.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

40/2001.sz.heti jelentés (weekly report)

(2001.10.01 – 2001.10.07.)

Betegség Disease	a 40. héten (week)			az 1 - 40. héten (week)		
	2001.10.01- 2001.10.07.	2000.10.02- 2000.10.08.	Medián 1995- 1999	2001.	2000.	Medián 1995- 1999
Typhus abdominalis	-	-	-	1	1	1
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	191	172	430	5799	6587	16909
Dysentheria	8	15	39	271	314	932
Dyspepsia coli	4	2	2	80	100	148
Egyéb E.coli enteritis	2	3	•	68	77	•
Campylobacteriosis	158	119	•	4844	4791	•
Yersiniosis	2	1	•	76	52	•
Enteritis infectiosa	675	700	•	27711	28737	•
Hepatitis infectiosa	21	19	62	636	793	1458
AIDS	-	1	2	12	16	25
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	•	9	11	•
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	1	1	1
Scarlatina	45	64	71	2765	3667	3750
Morbilli	-	-	-	28	7	24
Rubeola	-	-	3	76	103	192
Parotitis epidemica	4	5	5	197	240	256
Varicella	197	223	•	31923	29876	•
Mononucleosis inf.	24	25	23	979	958	684
Legionellosis	-	-	•	58	14	•
Meningitis purulenta	2	5	•	211	269	•
Meningitis serosa	6	4	3	140	168	98
Encephalitis infectiosa	4	3	2	95	80	125
Creutzfeldt-J.-betegség ^Δ	2	•	•	13	•	•
Lyme-kór	17	21	•	1055	823	•
Listeriosis	-	-	•	4	1	•
Brucellosis	-	-	-	2	1	1
Leptospirosis	-	3	1	52	61	20
Tularemia	2	-	1	33	73	99
Tetanus	-	-	1	3	11	10
Vírusos haemorrh. láz	-	1	•	6	6	•
Malaria*	-	1	-	16	12	11
Toxoplasmosis	2	4	3	141	201	209

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(^Δ) 2001. június 1-től jelentendő (notifiable since 01.06.2001)

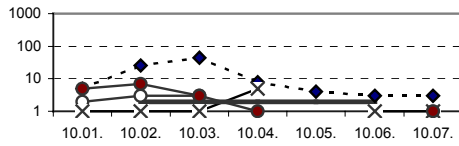
(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2001.10.09

„Fodor József” Országos Közegészségügyi Központ Országos Környezetegészségügyi Intézete
Budapest, 1097 Gyáli út 2-6. Tel/Fax: 476-1215 e-mail: farkas@oki1.joboki.hu

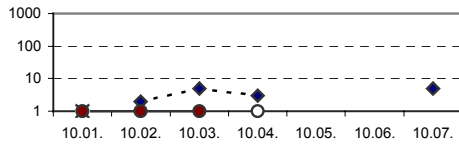
Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának jelentése 2001. 40. hét

Budapest-OKI

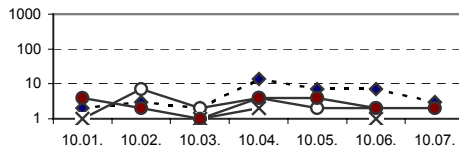
Dátum	Ambr	Arte	Chen	Plan	Poac	Urti	Alt	Cla
10.01.	5	2	1	0	0	5	***	**
10.02.	26	3	1	0	2	7	****	****
10.03.	44	3	1	0	2	3	****	***
10.04.	8	0	5	0	2	1	***	***
10.05.	4	0	0	0	2	0	***	***
10.06.	3	0	1	0	2	0	***	***
10.07.	3	0	1	0	0	1	****	****

Budapest-Svábhegy

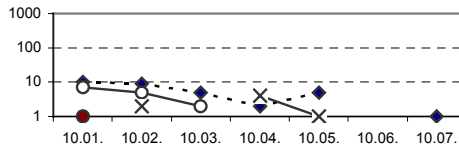
10.01.	0	0	1	0	0	1	***	**
10.02.	2	0	0	0	0	1	****	****
10.03.	5	0	0	0	0	1	****	****
10.04.	3	1	0	0	0	0	****	***
10.05.	0	0	0	0	0	0	***	**
10.06.	0	0	0	0	0	0	**	**
10.07.	5	0	0	0	1	0	****	***

Békéscsaba

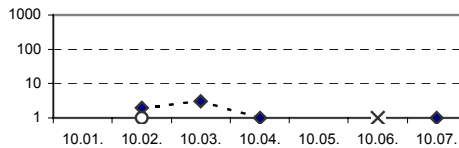
10.01.	2	1	1	0	0	4	***	**
10.02.	3	7	0	0	1	2	***	**
10.03.	2	2	1	0	0	1	***	***
10.04.	14	4	2	0	0	4	****	***
10.05.	7	2	0	0	0	4	***	***
10.06.	7	2	1	0	0	2	****	**
10.07.	3	0	0	0	0	2	***	**

Debrecen

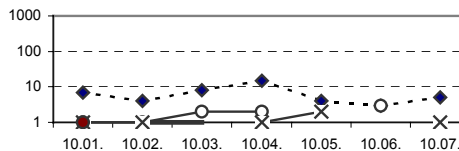
10.01.	10	7	0	0	3	1	***	***
10.02.	9	5	2	0	0	0	***	**
10.03.	5	2	0	0	0	0	****	**
10.04.	2	0	4	0	1	0	****	**
10.05.	5	0	1	0	0	0	***	**
10.06.	0	0	0	0	0	0	*	*
10.07.	1	0	0	0	0	0	**	**

Győr

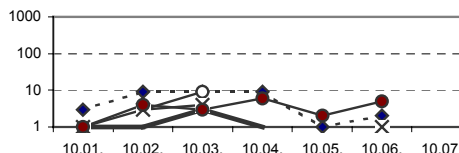
10.01.	0	0	0	1	0	0	**	**
10.02.	2	1	0	0	0	0	****	****
10.03.	3	0	0	0	0	0	****	***
10.04.	1	0	0	0	0	0	**	***
10.05.	0	0	0	0	1	0	*	**
10.06.	0	0	1	0	0	0	*	*
10.07.	1	0	0	0	0	0	*	***

Kecskemét

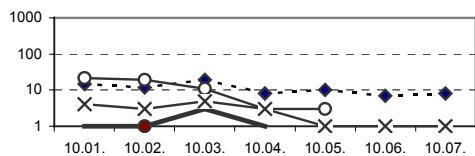
10.01.	7	1	1	0	0	0	***	*
10.02.	4	1	1	0	0	1	***	*
10.03.	8	2	0	0	0	1	*	*
10.04.	15	2	1	0	0	0	**	*
10.05.	4	0	2	0	1	0	**	*
10.06.	3	3	0	0	0	0	**	*
10.07.	5	0	1	0	0	0	**	*

Miskolc

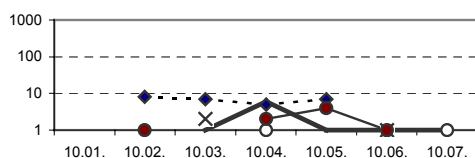
10.01.	3	0	1	0	1	1	**	*
10.02.	9	3	3	0	1	4	****	**
10.03.	9	9	4	0	3	3	****	*
10.04.	9	0	0	0	1	6	**	*
10.05.	1	0	0	0	0	2	*	*
10.06.	2	0	1	0	1	5	***	*
10.07.	0	0	0	1	0	0	**	*

Nyíregyháza

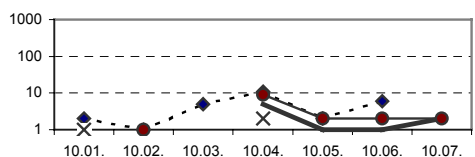
Dátum	Ambr	Arte	Chen	Plan	Poac	Urti	Alt	Cla
10.01.	15	22	4	0	1	0	****	*
10.02.	12	19	3	0	1	1	****	*
10.03.	19	11	5	0	3	0	***	*
10.04.	8	3	3	0	1	0	***	*
10.05.	10	3	1	0	0	0	***	*
10.06.	7	0	1	0	0	0	**	*
10.07.	8	0	1	0	0	0	**	*

Pécs

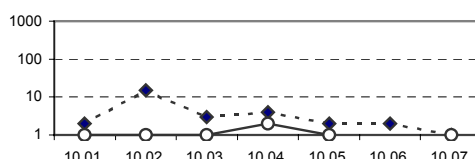
10.01.	0	0	0	1	0	0	***	*
10.02.	8	0	0	0	0	1	****	*
10.03.	7	0	2	0	1	0	****	*
10.04.	5	1	0	0	6	2	****	*
10.05.	7	0	0	2	1	4	****	*
10.06.	0	1	1	0	1	1	****	*
10.07.	0	1	0	1	1	0	****	*

Szekszárd

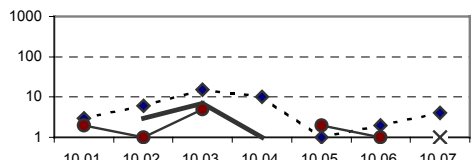
10.01.	2	0	1	0	0	0	*	*
10.02.	1	0	0	0	0	1	***	**
10.03.	5	0	0	0	0	0	**	*
10.04.	11	0	2	2	5	9	****	**
10.05.	2	0	0	0	1	2	*	*
10.06.	6	0	0	0	1	2	**	*
10.07.	11	0	0	1	2	2	****	**

Szolnok

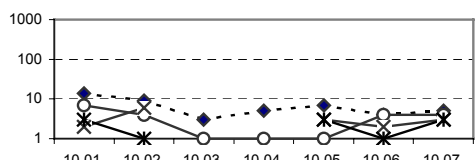
10.01.	2	1	0	0	0	0	**	**
10.02.	15	1	0	1	0	0	*	***
10.03.	3	1	0	0	0	0	**	**
10.04.	4	2	0	1	0	0	**	***
10.05.	2	1	0	2	0	0	*	***
10.06.	2	0	0	0	0	0	**	**
10.07.	1	1	0	1	0	0	**	**

Zalaegerszeg

10.01.	3	0	0	0	0	2	*	*
10.02.	6	0	0	0	3	1	***	**
10.03.	15	0	0	0	7	5	****	*
10.04.	10	0	0	0	1	0	***	*
10.05.	1	0	0	0	0	2	*	*
10.06.	2	0	0	0	0	1	**	*
10.07.	4	0	1	0	1	0	**	**

Szeged - SZTE adatai

10.01.	14	7	2	0	3	0		
10.02.	9	4	6	0	1	0		
10.03.	3	1	0	0	0	0		
10.04.	5	1	0	0	0	0		
10.05.	7	1	3	0	3	0		
10.06.	4	4	2	0	1	0		
10.07.	5	4	3	0	3	0		

--◆-- Ambr —○— Arte —x— Chen Plan ——— Poac —●— Urti

A parlagfű (Ambrosia) pollen koncentráció jelentősen lecsökkent. Az allergén virágpór átlaga a csapdákban 6 db/m³, maximuma Pesten volt (44 db/m³). Az üröm (Artemisia) pollen két állomás levegőmintáiban egész héten nem fordult elő. A legtöbb monitorállomás jelentése szerint napokig nem került a csapdák szalagjára a libatopfélék (Chenopodiaceae), az útifű (Plantago), a pázsitfűfélék (Poaceae) és a csalán (Urtica) virágporszeme. Az allergén terhelés azonban csak a pollenszám tekintetében mutat csökkenést: az allergén penészek (Alternaria, Cladosporium, Epicoccum, Botrytis) koncentrációja számottevően megemelkedett.

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a **Centers for Disease Control and Prevention (CDC)** a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Éinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oeke

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Éinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ

**1966 Budapest, Pf. 64. Telefon: 215-8027, 476-1383, 476-1224
Telefax: 476-1223**

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál arra hivatkozni kell.

**Országos tisztifőorvos:
Dr. Lun Katalin**

Éinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő:

Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Szerkesztők:

Dr. Csohán Ágnes

Dr. Krisztalovics Katalin

Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztők:

Lendvai Gyuláné

Kissné Sponga Zsuzsa

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X